

MONITORINGSFUNCTIE EERSTE 1.000 DAGEN IN 2025

In 2024 heeft het RIVM, in samenwerking met alle betrokken veldpartijen, vastgesteld hoe de governance, werkwijze en werkagenda van de Monitoringsfunctie eerste 1.000 dagen voor 2025 en 2026 eruit komen te zien. Deze zijn beschreven in het [rapport 'Inrichting monitoringsfunctie eerste 1.000 dagen'](#).

Het afgelopen jaar is er hard gewerkt om de voorgenomen activiteiten uit te voeren. Op deelonderwerpen is regelmatig contact geweest met verschillende betrokken partijen. Daarbij werden zij op de hoogte gebracht van ontwikkelingen.

Om ook andere betrokkenen en geïnteresseerden op de hoogte te kunnen stellen, is deze eerste 'nieuwsbrief' opgesteld. Deze nieuwsbrief geeft een overzicht van de activiteiten die in 2025 zijn uitgevoerd, behaalde resultaten en plannen voor het komende jaar. Vragen of opmerkingen over de inhoud van deze brief graag sturen naar monitoringsfunctieeerste1000dagen@rivm.nl.

UITVOERING WERKAGENDA

Overzicht indicatoren en websites met gegevens over eerste 1.000 dagen

In Nederland zijn er verschillende websites die gegevens over gezondheid van en zorg voor (aanstaande) zwangeren, kinderen en het gezin in de eerste 1.000 dagen publiceren. Er zijn veel onderlinge verwijzingen en de presentatie van indicatoren lijkt niet uniform. Om waar nodig te komen tot een uniforme aanpak en gebruik van dezelfde gegevens voor verschillende doelstellingen, is dit jaar allereerst in kaart gebracht waar momenteel indicatoren over de eerste 1.000 dagen gepubliceerd worden. Deze gegevens zijn bij elkaar gebracht in twee overzichten:

- [Overzicht indicatoren eerste 1.000 dagen](#)
- [Overzicht websites met cijfers over eerste 1.000 dagen](#)

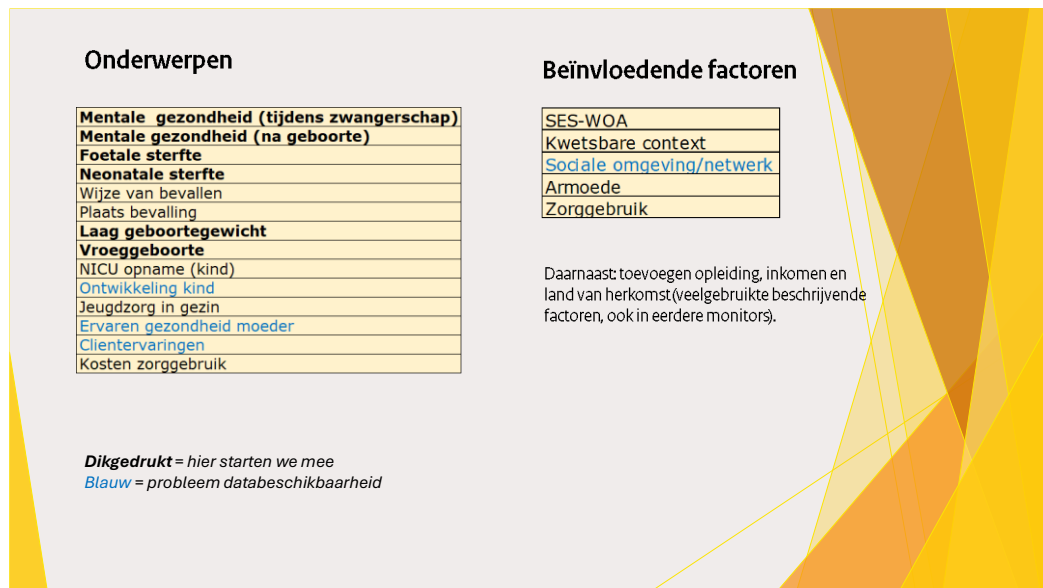
i Indicatoren eerste 1.000 dagen			
Onderwerp	Indicator	Website	Niveau
All	All	All	All
Klik onderwerp naam indicator open voor de link naar de website en het niveau			
Onderwerp	Naam indicator	Link website	Regio niveau
Acute zorg			
Bestaanszekerheid			
Capaciteit			
Demografie			
Gezondheidsuitkomsten kind			
	Aangeboren afwijkingen van het hartvaatsysteem		
	Apparscore na 5 min		
	BIU	Perinod	landelijk
		Bereikbaarheid	landelijk, provincie, gemeente, en diverse andere soort regio's
		RIVM Monitor Kennis bij Start	landelijk
		Staat van de	landelijk
		VZinfo	landelijk
		Waardatijl	landelijk, gemeente
	BIU		
	Congenitale afwijkingen (ernstig of letaal)		
	Downsyndroom		
	Gebortsgewicht		
	Hofsteezwaartepunt		
	Laag geboortegewicht		
	NICU opnames		
	Overgewicht op leeftijd 2 jaar		
	Spraak-taal ontwikkeling op leeftijd 2 jaar		
	Vroeggeboorte		
Gezondheidsuitkomsten moeder			
Jeugdzorg			
Kenmerken bevolking			
Kenmerken zwangerschap			
Kwetsbaarheid			
Leefomgeving			
Leefstijl			

Deze overzichten bieden een startpunt om vanaf 2026 meer consistentie te verkrijgen in de presentatie van indicatoren.

Delphi-studie indicatoren en beïnvloedende factoren

Doel van de monitoringsfunctie voor de komende jaren is het periodiek rapporteren van indicatoren en factoren die invloed hebben op gezondheid van (aanstaande) zwangeren, kinderen en het gezin en het monitoren van ontwikkelingen (trends) in uitkomsten van het gezondheidsbeleid, preventie en zorg. Hiervoor is in de eerste helft van 2025 een Delphi-studie uitgevoerd, met als doel uitkomstindicatoren en beïnvloedende factoren (risico- en beschermende factoren) te selecteren die relevant zijn voor de doelen van de monitoringsfunctie. Hiervoor hebben 32 experts een vragenlijst ingevuld en 27 deelgenomen aan online groepsbijeenkomsten. Er is gestreefd naar een zoveel mogelijk gelijkwaardige verdeling van de verschillende disciplines en groepen (wetenschap, beleid, praktijk en/of ervaringsdeskundigheid) betrokken bij de eerste 1.000 dagen. Meer informatie over deze Delphi-studie is te verkrijgen bij het [projectteam van het RIVM](#).

Geselecteerde onderwerpen en beïnvloedende factoren

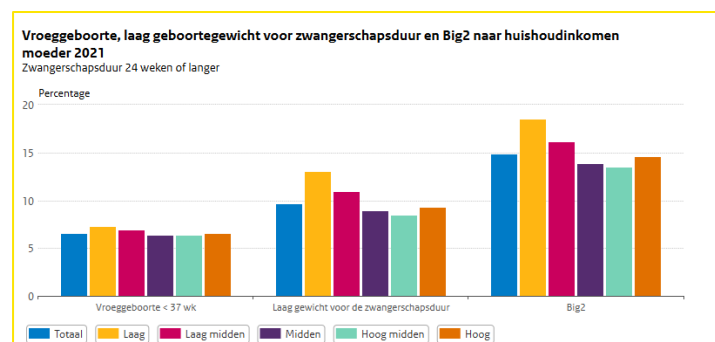

Indicatoren waar nog geen gegevens over zijn

Van de gekozen indicatoren en beïnvloedende factoren is verkend welke data hierover beschikbaar zijn. Databeschikbaarheid vormt een knelpunt voor de monitoring van ontwikkeling kind (bijvoorbeeld overgewicht, spraak-taalontwikkeling, D-score), ervaringen gezondheid moeder, cliëntervaringen en sociale omgeving/netwerk. Deze gegevens zijn niet of slechts beperkt beschikbaar in landelijke registraties. In 2026 zal verkend worden hoe dit verbeterd kan worden.

Eerste uitwerking gekozen uitkomstindicatoren en beïnvloedende factoren

Op basis van bovenstaande bevindingen is in 2025 gestart met het berekenen van de eerste uitkomstindicatoren, namelijk vroeggeboorte, laag geboortegewicht voor de zwangerschapsduur en foetale- en neonatale sterfte. Deze zijn in eerste instantie uitgesplitst naar inkomen, leeftijd en opleiding. De resultaten zijn besproken met acht experts in een eerste duidingssessie. De experts waren geworven via de ontwikkelgroep en via betrokkenen bij de brede groep van de verschillende veldpartijen. Dezelfde experts hebben vervolgens meegelezen op een conceptversie van de tekst voor publicatie. Op basis van hun adviezen zijn de teksten aangescherpt.

Landelijke resultaten van de eerste analyses van de uitkomstindicatoren met uitsplitsingen zijn in te zien op VZinfo:

- [Big2 uitgesplitst naar opleiding](#)
- [Big2 uitgesplitst naar inkomen](#)
- [Sterfte rond geboorte naar opleiding](#)
- [Sterfte naar geboorte naar inkomen](#)

Op [Regiobeeld](#) zijn cijfers in te zien die inzicht geven in indicatoren van gezondheid van (aanstaande) ouders en jonge kinderen op lokaal en regionaal niveau.

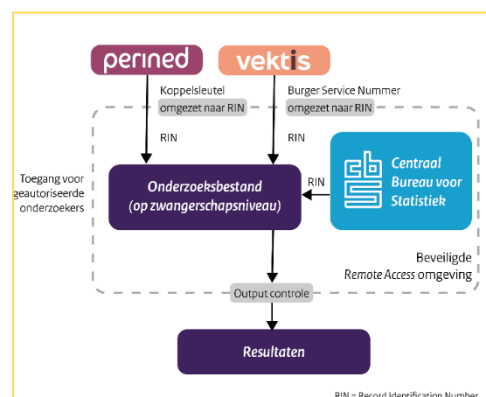
In 2025 zijn met verschillende partijen (verkennde) gesprekken gevoerd over het publiceren van cijfers en duiding binnen de monitoringsfunctie. Op basis hiervan is besloten om gegevens beschikbaar te maken via bestaande kanalen binnen het RIVM:

Website	Niveau	Uitsplitsing naar beïnvloedende factoren?	Inclusief duiding?	Zelf met data werken?
VZInfo	Landelijk	Ja	Ja, beschrijvende duiding	Nee
Regiobeeld	Lokaal/regionaal	Indien aantallen groot genoeg, dus voor een aantal factoren	Nee	Nee*
RIVM Statline	Landelijk, regionaal, lokaal	Indien aantallen groot genoeg, dus voor een aantal factoren	Nee	Ja

Resultaten zullen ook terugkomen in aparte rapportages, zoals factsheets, kennisnotities of wetenschappelijk artikelen. Hierin zal meer ruimte zijn voor verklarende duiding en signalering.

De monitoringsfunctie zal de gekozen indicatoren en beïnvloedende factoren over de eerste 1.000 dagen rapporteren op zowel landelijk als, indien mogelijk, regionaal/lokaal niveau. De samenstelling van de bevolking is niet overal gelijk waardoor een directe vergelijking van uitkomstmaten tussen regio's niet altijd mogelijk is. Door indicatoren te corrigeren voor verschillen in de samenstelling van regionale bevolkingen wordt het wel mogelijk om cijfers van verschillende regio's met elkaar te vergelijken.

Inrichting onderzoeksomgeving

Het resultaat is een toekomstbestendige veilige omgeving waarin analisten reglementair onderzoek kunnen doen met privacygevoelige persoonsgegevens.

Tijdens de herstructurering is besloten de onderzoeksomgeving tijdelijk niet meer beschikbaar te

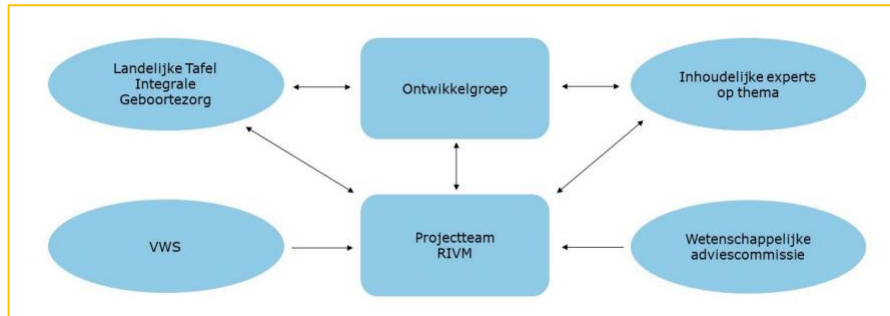
stellen voor nieuwe onderzoeksprojecten en -groepen binnen het veld van de eerste 1.000 dagen. We hopen in de toekomst de mogelijkheden te verkennen om onderzoek in DIAPER ook voor externen weer mogelijk en aantrekkelijk te maken, om de academische verbindingen te kunnen versterken.

GOVERNANCE EN WERKWIJZE

Governance

In de voorgestelde governance is onder andere een rol voor de Landelijke Tafel Integrale Geboortezorg (LTIG) opgenomen.

Momenteel is de LTIG nog in ontwikkeling. We verkennen samen een passende vorm van uitwisseling en samenwerking. Daarbij wordt gestreefd naar een werkwijze waarbij de LTIG en de monitoringsfunctie elkaar goed informeren

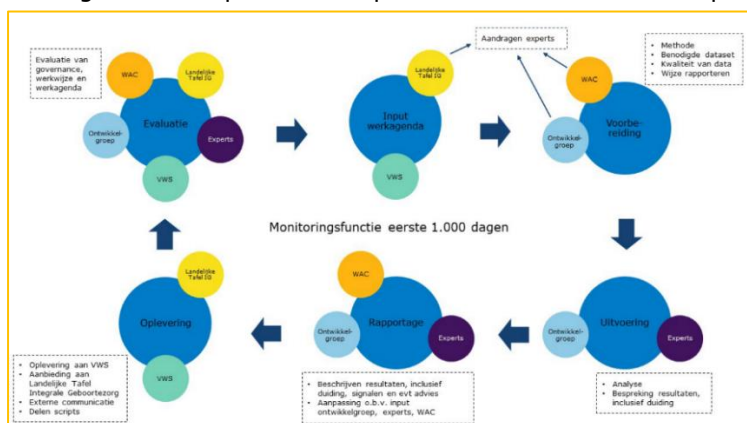
en op elkaars werkzaamheden voortbouwen. Belangrijk om te realiseren is, dat niet alle relevante partijen over de volledige eerste 1.000 dagen een plek aan tafel hebben bij de LTIG (onder andere JGZ). Daarom blijft het vanuit de monitoringsfunctie van belang de brede groep van stakeholders te betrekken.

Ontwikkelgroep

We zijn de monitoringsfunctie in 2025 gestart met de leden van de ontwikkelgroep die ook betrokken waren bij de inrichting van de monitoringsfunctie. De ontwikkelgroep is dit jaar drie keer bij elkaar gekomen en ontving tussentijds stukken om te becommentariëren. In de loop van het jaar hebben twee leden aangegeven niet meer deel te kunnen nemen in verband met wijziging van functies. In gesprekken met betrokken veldpartijen kwam ook naar voren dat deelname vanuit gynaecologisch perspectief erg gewenst was. Daarom hebben we eind 2025 de ontwikkelgroep uitgebreid. Deze bestaat momenteel uit Thomas van den Akker, Jasper Been, Renate de Bie, Manon van Beusekom, Noortje van Duijnhoven en Sylvia Obermann.

Implementatie werkwijze monitoringsfunctie

Volgens de werkwijze, zoals afgesproken met de veldpartijen, worden de resultaten van analyses besproken met de ontwikkelgroep en inhoudelijke experts ('duidingssessie'). Deze experts lezen vervolgens mee op een conceptversie van de tekst voor publicatie. Zo nodig worden aanvullende analyses gedaan of de beschrijving van de resultaten aangepast, met inachtneming van de onafhankelijke positie van het RIVM als onderzoeksinstituut.

analyses gedaan of de beschrijving van de resultaten aangepast, met inachtneming van de onafhankelijke positie van het RIVM als onderzoeksinstituut.

De werkwijze is voor het eerst toegepast bij de eerste uitwerking van gekozen uitkomstindicatoren en beïnvloedende factoren, en wordt ook gevolgd bij het onderwerp waarmee we begin 2026 starten (mentale gezondheid).

Het afgelopen jaar is deze werkwijze ook voor ogen gehouden bij de activiteiten die uitgevoerd

zijn binnen de verschillende andere monitors met betrekking tot de eerste 1.000 dagen. Zo staan er momenteel verschillende duidingssessies gepland voor het bespreken en duiden van resultaten uit verdiepende studies voor de Monitor Kansrijke Start. Per onderwerp worden experts gevraagd om deel te nemen aan de sessies.

VOORGENOMEN ACTIVITEITEN 2026

Evalueren governance en werkwijze monitoringsfunctie

Het RIVM zal in het eerste kwartaal van 2026 starten met op een structurele wijze evalueren van de monitoringsfunctie. Dit wordt opgenomen in de gesprekken met verschillende betrokken partijen in de reguliere overleggen. Hierbij zal aandacht besteed worden aan aspecten van de governance, werkwijze, werkagenda en communicatie.

Indien u nu al iets kwijt wil over een van deze aspecten met betrekking tot de monitoringsfunctie, kunt u uw feedback aangeven via monitoringsfunctieeerste1000dagen@rivm.nl. Op basis van de bevindingen uit de evaluatie zal bepaald worden of aanpassing van een van de onderdelen wenselijk is.

Uitvoering werkagenda

- voortzetting inrichting en doorontwikkeling van interactieve cijferoverzichten, zowel op landelijk als regionaal/lokaal niveau;
- indien mogelijk aanvullen cijfers gekozen uitkomstindicatoren en beïnvloedende factoren met meest recente gegevens (bijvoorbeeld op basis van actuele Perined-cijfers);
- doorlopend afstemmen met veldpartijen om actuele indicatoren en beïnvloedende factoren te bepalen ter verdere uitwerking en voortbouwend op de uitkomsten van de Delphi-studie;
- voortzetten verdiepende studie naar case-mix correctie modellen. Vervolgens toepassen model om vergelijkingen tussen regio's te kunnen maken;
- start nieuwe verdiepende studie: samen met veldpartijen in de geboortezorg nadenken over relevante indicatoren ten behoeve van VSV-monitoring.

Data-governance

- actueel houden overzicht bestaande indicatoren en websites met cijfers over de eerste 1.000 dagen. Waar nodig acties inzetten om meer consistentie te verkrijgen in presentatie van indicatoren (bijvoorbeeld contact opnemen met eigenaren van websites bij verschillende berekeningen);
- doorontwikkeling onderzoeksomgeving, waarbij verder gebouwd wordt aan een toekomstbestendige onderzoeksomgeving;
- verkenning hoe gewenste databronnen, zoals gegevens over mentale gezondheid en gegevens vanuit de Jeugdgezondheidszorg, toegevoegd kunnen worden aan de onderzoeksomgeving;
- verbinding onderzoekers, o.a. verkennen of, in welke vorm en onder welke voorwaarden de data-infrastructuur beschikbaar gesteld kan worden aan externe onderzoekers.

Afstemming en evaluatie

- voortzetting afstemming met betrokken veldpartijen en samenwerking met ontwikkelgroep;
- regelmatige evaluatie werkwijze en governance met betrokken veldpartijen.

TOT SLOT

*Wij wensen u allen fijne feestdagen en
een goed en inzichtelijk 2026!*

Wendy Koster, Eline Roordink, Nienke van
Twillert, Joyce Molenaar, Maartje Harbers,

Inge Boesveld, Zoë Scheefhals,
Agatha van Meijeren,

Peter Paul Klein, Anouk Klootwijk, Agata Brouwer,
Lianne Crone

(Jenny Bruggink en Bianca Snijders)

Team Zwangerschap en Geboorte

*(Centrum Volksgezondheid, Zorg en Maatschappij
| Afdeling Gezondheid en Zorg Nationaal van het
Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu)*